

зацікавленими у навчанні, адже вони бачать, що їхні знання та навички дійсно оцінюються відповідно до вимог навчальної програми, а не порівнюються зі знаннями та навичками інших учнів.

Навчально-орієнтоване оцінювання дозволяє учителю зосередитись на індивідуальних потребах та досягненнях кожного учня, забезпечуючи оптимальні умови для їх розвитку. Це означає, що оцінювання повинно базуватися на чітких критеріях та стандартах, які орієнтовані на навчальні цілі та завдання, встановлені для кожного уроку.

Диференційоване оцінювання – це важлива складова ефективного вивчення англійської мови. Воно дозволяє учителю враховувати індивідуальні потреби кожного учня та пропонувати наступні кроки для їх подальшого розвитку. Наприклад, якщо учень має проблеми зі сприйняттям аудіоматеріалу, то його рівень володіння мовою може бути визначений з використанням завдань з письма чи читання.

Оцінювання повинно бути адаптовано до потреб і здібностей кожного учня, щоб вони могли розвиватися в своєму темпі та на своєму рівні. Це дозволить кожному учневі досягти успіху в навчанні та підвищити мотивацію вивчати англійську мову.

Отже, використання формувального оцінювання на уроках англійської мови має велике значення для ефективного навчання учнів. Формувальне оцінювання дозволяє учителям стежити за навчальним прогресом учнів, ідентифікувати їхні сильні та слабкі сторони та пропонувати індивідуальний підхід до навчання. Таке оцінювання повинно бути комплексним, систематичним та регулярним, прозорим та зрозумілим для учнів та їх батьків. Різноманітні методи та інструменти оцінювання, адаптовані до потреб та здібностей кожного учня, а також диференційоване оцінювання дозволяють враховувати індивідуальні особливості кожного учня та сприяють їх подальшому розвитку. Перспективою подальшого дослідження стане створення завдань для формувального оцінювання результатів навчальних досягнень з англійської мови учнів 6 класу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Додаток 5. Іноземні мови. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/08/20/01/Dodatok.5.inozemni.movy.20.08.2022.pdf> (дата звернення: 14.04.2023).
2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі : Наказ М-ва освіти і науки України від 20 серпня 2018 р. № 924. МОН України : офіц. сайт. Київ, 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/924.pdf> (дата звернення: 11.04.2023).
3. Степанова-Камиш А. Формувальне оцінювання: про його інструменти та користь від педагогині з Канади URL: <https://nus.org.ua/articles/formuvalne-otsinyuvannya-pro-jogo-instrumenty-ta-koryst-vid-pedagogyni-z-kanady/> (дата звернення: 12.04.2023).
4. Чорна Ю. Про формувальне оцінювання на уроках англійської мови <https://grade.ua/uk/blog/formative-assessment-in-english-classroom/> (дата звернення: 10.04.2023).

*Човніцька Христина
Науковий керівник – доц. Нацюк Мар'яна*

CHARACTERISTICS OF LINGUOSOCIOCULTURAL COMPETENCE IN TEACHING ENGLISH

Introduction. According to the latest concepts of foreign language teaching it is considered not only as the development of speaking skills together with reading, writing, listening skills, but also as a kind of reproduction of the culture . Thus, in order to master a foreign language at a high level and, in particular, for successful intercultural communication, it will not be enough for students to possess the same linguistic means of the interlocutor (lexical, phonetic, grammatical skills). In other words, it also involves a rather important sociocultural component – mastering a foreign language culture, which

comprises knowledge about the peculiarities of the country whose language is studied, the people living there, their traditions and customs, rules, spiritual and material values, etc.

However, regardless of the importance of taking into account the linguosociocultural competence, unfortunately, in practice it has a rather uncommon application. The reason for this can be only the recent interest in this component in second language acquisition, as well as a rather limited amount of works on this topic in comparison with studies on other competences. Consequently, it can be considered that for the current mastering a foreign language at a high level, one of the most urgent problems that requires solutions is the need to apply and form students' linguosociocultural competence during their foreign language's learning.

Works of many modern Ukrainian scientists, as well as some foreign experts on second language teaching helps us to state precisely the meaning and peculiarities of competence under study, among which are O. B. Bihych, N.V. Bozhko, G. E. Boretska, N.F. Borysko, S.Y. Nikolayeva, N.V. Kardashova, M. Byram, L. Sercu. and others.

The objective is to define and substantiate the notion and structure of students' linguosociocultural competence in learning English by means of works of some linguists, methodologists and researchers which we have analysed.

All the sources we have worked on show that the concept of linguosociocultural competence is relatively new in the methodology of teaching English, as well as still insufficiently researched field of linguistics. Nevertheless, we would like to present how it is treated by some of them. For instance, N.V. Bozhko interprets linguosociocultural competence as a "mechanism covering lingual and extralingual factors of communicative interaction, emphasizes the contrast of languages and cultures of different peoples, the development of certain personal qualities that are the result of the implementation of intercultural communication" [2, p. 177].

S.Y. Nikolayeva and N.V. Kardashova, in turn, complement this definition with the students' ability to build verbal and non-verbal behaviour in a certain situational context on the basis of empathy, knowledge of background and non-equivalent vocabulary, as well as taking into account the sociocultural background of foreign language communication and modern realities inherent in the culture of the country whose language is studied [4, 5].

Consequently, when we have compared basic information concerning the notion of linguosociocultural competence, we come to the conclusion that linguosociocultural competence is the possession of certain knowledge about all aspects of the cultural phenomena of the country whose language is studied and, as a result, the ability to apply them in the process of intercultural communication, as well as to function effectively in the conditions of a different linguistic and cultural environment.

Still characteristics of linguosociocultural competence will be incomplete if its components are not also taken into account. All the sources we have worked on show that there are many definitions of structural elements, which in turn confirms the complexity of competence under study and the need for its further research. For instance, N.F. Borysko defines linguosociocultural competence as a set of special linguistic, sociolinguistic, socio-psychological, cultural, intercultural knowledge, skills and abilities, which constitute the ability and readiness of an individual for intercultural dialogue as a participant and mediator" [3]. While S.Y. Nikolayeva, having a slightly different approach to this issue, identifies only three types of sub-competencies: sociolinguistic, sociocultural and social [5]. Other scientists, as evidenced by the analysis of the processed sources, in their further research follow exactly this classification offered by S.Y. Nikolayeva.

It is also worth noting that the mentioned sub-competencies, like all other competences for second language acquisition, are characterized by their specific knowledge, skills and abilities, which should be considered as components of the linguosociocultural competence as a whole. Therefore, we would like to consider each of the proposed sub-competencies in more detail.

N. F. Borysko, gives the following definition of sociolinguistic sub-competence: "is the ability of an individual to choose, use and understand language and speech means of foreign language communication with national and cultural semantics in accordance with the context, situation and style of communication" [3, p. 32].

N.V. Bozhko, in turn, interprets this as the "student's ability to construct grammatically correct forms and make syntactic constructions based on knowledge of the lexical, grammatical, phonetic

laws of the language, the rules of stylistic choice for the construction (adequate situation) of a sentence and text, the principles and rules of communicative interaction, strategies and tactics" [2, p. 177].

Based on this, we come to a conclusion that sociolinguistic competence primarily involves students' knowledge of various linguistic means with national and cultural specificity. As a rule, they include non-equivalent vocabulary, fixed expressions, idioms, phraseological units, proverbs, sayings etc., as well as various linguistic markers used to indicate certain social relations or situations that students may encounter in the process of intercultural communication.

Regarding sociocultural sub-competence, this is considered as the ability of an individual to acquire various cultural, linguocultural, sociocultural, as well as intercultural knowledge, which, eventually, will allow students to feel almost on a par with native speakers, including in terms of culture [2, 3, 4, 6].

Additionally, N.V. Bozhko notes that "socio-cultural competence should be considered broader than a set of knowledge and skills, and the ability to establish connections between knowledge and the real situation, the ability to find adequate methods of interaction that contribute to solving the problem, is important" [2, p. 177].

Thus, we surmise that in contrast to the first sub-competence, sociocultural knowledge is knowledge merely about the culture of the country whose language is being studied, taking into account its history, ethnicity, cultural heritage, etc.

Besides, this also includes awareness of the appropriateness of the topics used in the process of communication based on this knowledge provided by sociocultural competence [3].

Equally important is the third and last sub-competence of linguosociocultural competence according to S.Y. Nikolayeva – social sub-competence. In agreement with researchers it refers to the ability of an individual to enter into communicative relations with representatives of other countries in certain situations [1, 2, 3, 4].

N.V. Kardashova complements this definition with students' desire to interact with others, self-confidence, as well as the ability to put oneself in the place of another and the ability to cope with the situation that has arisen, resolve possible misunderstandings in the process of intercultural communication [4].

N.V. Bozhko considers the social sub-competence as a "complex of knowledge about social reality, social abilities and skills, social and personal characteristics, the level of formation of which affects the student's behaviour and performance of a given social role, taking into account the peculiarities of the social situation" [2, p. 177].

Therefore, we have figured out that a social element of linguosociocultural competence involves knowledge of standardized models of communicative behaviour combined with culture-specific norms of interaction with native speakers in the process of intercultural communication.

Hence, only after mastering all the above-mentioned knowledge and skills that comprise the components (sociolinguistic, sociocultural and social sub-competencies) of linguosociocultural competence, the student will be able and ready to contact with native speakers, to realize the inextricable connection between culture and language, to compare the cultural phenomena of the country whose language is studied with his own culture, and also to deepen such qualities as empathy, tolerance, impartiality, etc.

Conclusion. The analysis revealed that linguosociocultural competence – as an important component for learning English – is the possession of certain knowledge about all aspects of the cultural phenomena of the country whose language is studied and, as a result, the ability to apply them in the process of intercultural communication, as well as to function effectively in the conditions of a different linguistic and cultural environment. Moreover, under the condition that students master all the listed knowledge and skills that are provided by the three sub-competencies (sociolinguistic, sociocultural and social), the level of students' second language acquisition will not only correspond to a high level, but they will also be ready for the successful intercultural communication. Accordingly, the teacher in his/her teaching practice of learning English must take this into account.

REFERENCES

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е., В. В. Черниш. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

2. Божко, Н. Розвиток лінгвосоціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Збірник наукових праць ЛОГОС. 2021. №2. С. 175–178. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-26.02.2021.v2.53> (дата звернення: 18.04.2023)
3. Бориско Н. Ф. Теоретичні засади створення навчально-методичних комплексів для мовної міжкультурної підготовки вчителів іноземних мов (на матеріалі інтенсивного навчання німецькою мовою): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02/ Київ, 2000. 508 с.
4. Кардашова, Н. В. Роль лінгвосоціокультурної компетентності у фаховій підготовці майбутніх учителів іноземної мови. Молодий вчений. 2017. №5. С. 365–368.
5. Николаева С. Ю. Сучасні підходи до викладання іноземних мов. Іноземні мови. 2001. № 1. С. 50–58.
6. Терещук Д. Г. Формування англомовної лінгвосоціокультурної компетентності студента філологічного профілю: теоретичний та прикладний аспекти. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 2014. № 1. С. 144–148. (Серія "Педагогіка"). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNP ped_2014_1_26 (дата звернення: 18.04.2023)

Хорхота Іванна

Науковий керівник – доц. Притолок Світлана

ПРОБЛЕМАТИКА ТВОРЧОСТІ ГЕРТИ МЮЛЛЕР

Герта Мюллер – німецька письменниця румунського походження, авторка багатьох романів, повістей, поезій, громадська діячка, активна поборниця прав людини, яка у 2009 році стала лауреаткою Нобелівської премії з літератури, а її твори були перекладені багатьма мовами світу. Український переклад творів письменниці одним із перших здійснив Марк Білорусець. Всесвітнє визнання Герта Мюллер здобула після виходу роману «Гойдалка дихання» (2009 р.), де описується історія юнака Лео Ауберга, етнічного румунського німця, який після Другої світової війни був депортований на Донбас, у трудовий табір на Сході України.

Творчість Герти Мюллер привертає сьогодні увагу багатьох українських літературознавців та критиків, зокрема, С. Маценко, С. Хмельковської, Я. Поліщук, С. Варецької, Я. Голобородька, А. Хайруліної, Н. Воробей, В. Догадіної та ін. Однак усі науковці констатують відсутність ґрунтовних досліджень багатогранної творчості письменниці.

У численних дослідженнях літературознавці відзначають пронизливо-чуттєву семантику творів Герти Мюллер, рельєфність соціального середовища і новаторські прийоми її жанрово-тематичної палітри. У своїх творах письменниця постає інтелектуалкою із гострим соціополітичним зором, що позиціонує себе як послідовну опонентку диктаторським режимам і протистоїть тоталітарним доктринам.

У прозових творах Герта Мюллер порушує болючі і делікатні теми, зображає життя в умовах диктатури й біль жертв тоталітарного режиму. Її твори беззаперечно є необхідними і значущими, оскільки оживлюють трагічні сторінки історії, яку людству потрібно знати, щоб не повторювати помилок минулого. Критичне осмислення подій минулих часів є важливим завданням сучасників. Як зазначає Н. Воробей, «час є тією невідворотною силою, яка загоює рани та спричиняє забуття – найважчий злочин кожного народу та особистості без винятку. Творчість Герти Мюллер відіграє важливу роль для майбутнього покоління, нагадуючи про минуле та застерігає від помилок попередників. І в цьому є її особлива цінність» [1, с.139].

Основним матеріалом для текстів Мюллер є особистий досвід, її власні враження та спогади з дитинства, підліткових та юнацьких років. Твори письменниці є завжди особистісні та ґрунтуються на реальних фактах і подіях, проте це не означає, що усі художньо проінтерпретовані події траплялися саме з нею. Висвітлені в романах реалії часто відбувалися з іншими людьми, однак, все одно ці події рефlekтували думки та відчуття самої письменниці.

Головними темами романного дискурсу Герти Мюллер є страждання, репресії, страхи й жахіття, які пережили жителі Румунії за часів комуністичної диктатури. Наскрізним мотивом багатьох її творів є пам'ять: історична, колективна, особиста. Пам'ятати й згадувати – це одне з найважливіших завдань письменниці, забуття прирівнюється до злочину.